

Jubileusz prof. zw. dr hab. Stefana Wawrzyńczaka

Podczas 176. posiedzenia Rady Naukowej Instytutu Zootechniki PIB, które miało miejsce 22 maja 2012 r. w Balicach, w części otwartej Rady odbyła się uroczystość poświęcona omówieniu dokonań naukowych i organizacyjnych prof. dr hab. Stefana Wawrzyńczaka z okazji Jego 80. urodzin i 56-lecia pracy naukowej.

W trakcie uroczystości Dyrektor Instytutu Zootechniki PIB, prof. dr hab. Jędrzej Krupiński przedstawił sylwetkę i dokonania Profesora S. Wawrzyńczaka, składając Mu w imieniu Rady Naukowej i całej społeczności IZ PIB wyrazy głębokiego szacunku i uznania za 56 lat twórczej i pełnej oddania pracy, tak na polu nauki, jak i w pionie zarządzania. Szczególnie podkreślił rzetelną wiedzę, osiągnięcia naukowe, talent organizacyjny i pracowitość Profesora, które przyczyniły się do rozkwitu Instytutu, zwłaszcza

podczas piastowania przez Niego stanowiska Dyrektora IZ w latach 1973–1987.

Przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, licznych uczelni rolniczych, a także instytucji, z którymi Profesor Stefan Wawrzyńczak współpracował przez wiele lat, gratulowali Jubilatowi osiągnięć naukowych, sukcesów zawodowych i niekwestionowanego autorytetu w tematyce badawczej związanej z zagadnieniami chowu i hodowli bydła.

Dyrektor Instytutu Gospodarki Rybackiej w Kijowie, Igor Hrycyniak wręczył Jubilatowi w podziękowaniu za wieloletnią współpracę Honorową Odznakę Narodowej Ukraińskiej Akademii Nauk Rolniczych. Z wielkim wzruszeniem przyjął Profesor gratulacje i życzenia od mgr Zofii Wawrzyńczak, dyrektor Zespołu Szkół Rolniczych w Zduńskiej Dąbrowie, którą Jubilat ukończył.

Jubilat – prof. zw. dr hab. Stefan Wawrzyńczak (fot. K. Paleczny)

Część oficjalna uroczystości jubileuszowych w Instytucie Zootechniki PIB, a także późniejsze spotkanie zaproszonych gości w Pałacu Radziwiłłów w Balicach były pięknym po-

dziękowaniem dla znanego uczonego, Dyrektora i wychowawcy, a przede wszystkim człowieka znanego ze swej życzliwości i bezinteresownej pomocy ludziom.

Gratulacje składają prof. Jędrzej Krupiński, Dyrektor Instytutu Zootechniki PIB oraz prof. Marian Różycki, Przewodniczący Rady Naukowej IZ PIB (fot. K. Paleczny)

Sylwetka prof. zw. dr hab. Stefana Wawrzyńczaka

Profesor zw. dr hab. Stefan Wawrzyńczak urodził się 16 kwietnia 1932 r. w Rzańnie, w województwie łódzkim. Jest absolwentem Gimnazjum Ogólnokształcącego w Zdunach oraz Liceum Rolniczego w Dąbrowie Zduńskiej k. Łowicza. Studia wyższe odbył w latach 1951–1953 w Odesskim Instytucie Rolniczym w Odessie na Wydziale Zootechnicznym, a w latach 1953–1956 w Moskiewskiej Akademii Rolniczej im. K. Timiriazewa w Moskwie, na Wydziale Zootechnicznym, który ukończył uzyskując stopień magistra inżyniera zootechni-

ki. W 1961 r. Moskiewska Akademia Rolnicza im. K. Timiriazewa w Moskwie nadała Stefanowi Wawrzyńczakowi tytuł doktora nauk zootechnicznych. Przedmiotem jego rozprawy doktorskiej, wykonanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Jerwanda Arzumianiana, były „Gospodarczo-biologiczne właściwości krów wysoko produkcyjnych”. Na podstawie rozprawy habilitacyjnej, zatytułowanej „Badania nad wzrostem i kształtowaniem się użytkowości rzeźnej walców, buhajków i częściowych kastratów samczych bydła”, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego – AR w Warszawie, Wydział Zootechniczny, nadała Mu w 1970 r. stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych. Na wniosek

Rady Naukowej Instytutu Zootechniki w 1977 r., uchwałą Rady Państwa, uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1985 r. tytuł profesora zwyczajnego.

Jego pierwszym miejscem pracy (1956–1963) była Wyższa Szkoła Rolnicza w Olsztynie, gdzie w Zakładzie Hodowli Bydła pod kierownictwem znanego specjalisty, prof. Włodzimierza Szczekin-Krotowa pracował na stanowisku starszego asystenta i adiunkta. Lata 1963–1967 spędził w Sofii (Bułgaria), będąc radcą ds. produkcji zwierzęcej i kierownikiem zespołu ds. produkcji zwierzęcej i weterynarii

w Wydziale Rolnym Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej.

Od 1.05.1967 r. rozpoczął pracę i działalność naukową w Instytucie Zootechniki w Krakowie, początkowo jako kierownik Pracowni Techniki Chowu i Żywienia Bydła w Zakładzie Hodowli Bydła, a następnie od 1.03.1973 do 1.09.1987 r. jako Dyrektor Instytutu Zootechniki. Równocześnie, w latach 1974–1992 kierował Zakładem Przemysłowych Metod Produkcji Zwierzęcej, a w latach 1992–2002 Zakładem Technologii i Ekologii Produkcji Zwierzęcej.

Dyrektor Instytutu Gospodarki Rybackiej w Kijowie, Igor Hrycyniak wręcza Jubilatowi Honorową Odznakę Narodowej Ukraińskiej Akademii Nauk Rolniczych (fot. K. Paleczny)

Realizowana przez Profesora Stefana Wawrzyńczaka tematyka badawcza koncentrowała się głównie na zagadnieniach dotyczących właściwości gospodarczych i biologicznych krów o wysokiej wydajności mlecznej, wychowu i żywienia cieląt oraz opasania młodego bydła rzeźnego. Podejmował zagadnienia badawcze,

dotyczące wykorzystania jałówek wybrakowanych ze stada jako tzw. „razówek” do produkcji cieląt przeznaczonych do dalszego opasania, a także opracowywał systemy wychowu i żywienia cieląt oraz opasania młodego bydła rzeźnego w oparciu o regionalną bazę paszową.

Wraz z rozwojem możliwości produk-

cyjnych krajowego przemysłu paszowego podjął nowe tematy badawcze, dotyczące zastosowania różnego rodzaju dodatków paszowych: premiksów, stymulatorów wzrostu i probiotyków w żywieniu cieląt, krów i opasów, z uwzględnieniem ich wpływu na wychów cieląt, produkcyjność krów i skład chemiczny mleka oraz przyrosty masy ciała opasów, jakość tusz i mięsa.

Prowadzone przez Profesora badania, związane z przemysłową technologią utrzymania i żywienia cieląt, jałowizny, krów oraz młodego

bydła opasowego na fermach przemysłowych, odegrały ważną rolę w działalności Zakładu Przemysłowych Metod Produkcji Zwierzęcej. Pod Jego kierunkiem zespół pracowników Instytutu Zootechniki, w składzie: prof. dr hab. Zdzisław Pasierbski, prof. dr hab. Stanisław Kamiński i dr inż. Kazimierz Żukowski, opracował systemy żywienia krów, jałowizny i opasów mieszankami pełnodawkowymi (TMR) w oparciu o pasze gospodarskie, treściwe i dodatki paszowe oraz opasania młodego bydła rzeźnego suchymi mieszankami pełnodawkowymi (TMR).

Gratulacje składa mgr Zofia Wawrzyńczak, dyrektor Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Zduńskiej Dąbrowie, którą Jubilat ukończył (fot. K. Paleczny)

Ostatnie badania Profesora dotyczą proekologicznych technologii produkcji mleka i żywca wołowego wysokiej jakości.

Pełniąc funkcję Dyrektora Instytutu Zootechniki w latach 1973–1987, prof. dr hab. Stefan Wawrzyńczak kontynuował główne kierunki działalności naukowo-badawczej i rozwojowej IZ, zapoczątkowane przez poprzednich dyrektorów – prof. dr. Teodora Marchlewskiego, prof. dr. Tadeusza Konopińskiego, prof. dr.

Franciszka Abgarowicza, doc. dr. Borysa Hrycyka i doc. dr. hab. Franciszka Klocka. Szczególną uwagę poświęcał nowym kierunkom naukowo-badawczym i rozwojowi kadry naukowej. Z Jego inicjatywy w 1975 r. rozpoczęto wydawanie, oprócz Roczników Naukowych Zootechniki, czasopisma naukowego Roczniki Naukowe Zootechniki – Monografie i Rozprawy.

Za Jego kadencji nastąpił znaczący rozwój kadry naukowej oraz współpracy z krajami

RWPG, Jugosławią i krajami zachodnimi (Finlandia, Francja, Niemcy i USA), a zwłaszcza z Krajowym Bawarskim Instytutem Hodowli Zwierząt w Grub, w którym wielu pracowników Instytutu odbyło staże naukowe oraz z Krajową Amerykańską Radą Zbóż Paszowych, w ramach której kadra naukowa Instytutu wyjeżdżała na krótkoterminowe staże do USA.

W tym okresie umocniły się także w strukturze Instytutu zakłady doświadczalne. Dzięki staraniom prof. S. Wawrzyńczaka zrealizowano poważną, mającą znaczenie w skali całego kraju, budowę Centralnego Ośrodka Hybrydyzacji Świń w ZD Pawłowice, a także przemysłowej fermy królików w Chorzelowie, fermy bydła mięsnego i trzody chlewnej w Siejniku, fermy trzody chlewnej w Grodźcu Śląskim oraz fermy owiec w Kołbaczu. Odnowiono także pałace w Balicach i Mełnie oraz częściowo w Pawłowicach.

Dyrektor Stefan Wawrzyńczak poświęcał dużo uwagi sprawom socjalnym; dzięki Jego inicjatywie powstały osiedla mieszkaniowe w zakładach doświadczalnych: Pawłowice, Siejnik, Grodziec Śląski, Mełno, Chorzelów i Balice.

W czasie pełnienia przez Niego funkcji Dyrektora Instytut był koordynatorem badań we wszystkich dziedzinach hodowli i produkcji zwierzęcej, łącznie z badaniami interdyscyplinarnymi oraz krajową koordynacją programu rządowego PR4 – *Optymalizacja produkcji i spożycia białka*.

Profesor Stefan Wawrzyńczak stworzył w Instytucie Zootechniki zwarty kolektyw naukowy. W czasie Jego kadencji 15 pracowników uzyskało tytuł profesora nadzwyczajnego, 3 profesora zwyczajnego, 93 stopień doktora a 32 doktora habilitowanego.

Dorobek naukowy Profesora obejmuje przeszło 700 pozycji, w tym 189 prac oryginalnych, 16 broszur i książek, a także ponad 500 prac w formie artykułów, komunikatów i doniesień naukowych, artykułów informacyjnych o postępie w zootechnice oraz popularnonaukowych, a także instrukcji wdrożeniowych, upowszechnieniowych i wywiadów.

Był członkiem licznych stowarzyszeń i organizacji, m. in.: Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, Stowarzyszenia NOT – SITR, Rady Naukowo-Technicznej przy Ministerstwie Rolnictwa, Komitetu Nagród Państwowych, Ra-

dy Gospodarki Żywnościowej przy Radzie Ministrów, Komitetu Nauk Zootechnicznych PAN, Rady Naukowo-Techniczno-Ekonomicznej przy Centralnym Zarządzie Państwowych Przedsiębiorstw Gospodarki Rolnej, Rady i Prezydium Krakowskiej Rady Nauki i Techniki, Rady Centrum Koordynacyjnego RWPG – jako pełnomocnik Ministra Rolnictwa w zakresie: „Opracowania podstawowych problemów biologicznych w hodowli zwierząt w Dummerstorf k. Rostocka” oraz „Opracowania przemysłowych technologii produkcji zwierzęcej” w Podolsku k. Moskwy.

Zasiadał w Radach Naukowych: Instytutu Zootechniki w Krakowie, Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, Instytutu Weterynarii w Puławach, Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt PAN w Jabłonie, Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych w Falentach, Centralnego Laboratorium Przemysłu Paszowego w Lublinie, Centralnego Laboratorium Przemysłu Rolnego w Warszawie, Centralnego Ośrodka Doskonalenia Kadr i Upowszechniania Postępu w Rolnictwie w Brwinowie.

Brał udział w pracach Kolegium Redakcyjnego *Roczników Naukowych Zootechniki – Monografie i Rozprawy* oraz jako przewodniczący w Komitetach Redakcyjnych: *Biuletynu Informacyjnego Instytutu Zootechniki* (obecnie: *Wiadomości Zootechniczne*), *Nowego Rolnictwa*, *Poradnika Służby Rolnej*, *Wiadomości Weterynaryjnych*, a także w Radach Redakcyjnych *Roczników Naukowych Zootechniki* i *Annals of Animal Science*.

Został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem 30- i 40-lecia Polski Ludowej, Odznaką Zasłużony Pracownik Rolnictwa, Odznaką Zasłużony dla Instytutu Zootechniki oraz licznymi odznakami i medalami resortowymi i wojewódzkimi, a także zagranicznymi – przyznawanymi przez Czechosłowację i RWPG. Posiada tytuł doktora honorowego Instytutu Gospodarki Rybackiej w Kijowie.

Prof. dr hab. Stefan Wawrzyńczak, niezwykle pracowity i sumienny, wybitny uczony, znany jest także ze swojej życzliwości i bezinteresownej pomocy ludziom. Współpraca z nim zawsze była cenna i inspirująca dla licznej grona jego uczniów i pracowników.

Redakcja